

ROERKERKNIEUWS - door het jaar

editie 220 (21 september 2024) – www.roerkerken.nl

kennismakingsronde nieuwe bisschop

Zoals tijdens de installatieplechtigheid op 24 augustus j.l. al werd aangekondigd is onze nieuwe bisschop voornemens om op korte termijn een kennismakingsrondgang door het bisdom te maken. Hij kijkt ernaar uit om de dekenaten en parochies te leren kennen en samen met ons na te denken over de toekomst van de Kerk in Limburg. Ons dekenaat (Roermond) is op 24 en 25 februari a.s. aan de beurt. Tijdens de bezoeken aan de dertien dekenaten wil hij niet alleen de kerkelijke situatie van het betreffende dekenaat leren kennen, maar ook graag geïnformeerd worden over de economische en sociaalmaatschappelijke ontwikkelingen van de betreffende regio. Op deze manier hoopt hij zich snel te kunnen inwerken in de vragen en uitdagingen die er in het bisdom leven. Over het programma zullen we u t.z.t. informeren.

periode voor de schepping

Deze hele maand geldt in de Kerk als de ‘periode voor de schepping’. Tot en met 4 oktober (feestdag St. Franciscus) wordt de goedheid van de schepping gevierd. Paus Franciscus heeft deze periode ingesteld om ons bewust te laten worden van het wonder van de schepping en de gevaren die natuur en klimaat bedreigen. Het thema van de scheppingsperiode luidt dit jaar ‘Hoop en leef met de schepping’. Daarbij hoort een passende Bijbeltekst uit de brief aan de Romeinen (8, 19-25). Deze tekst vergelijkt de aarde met een moeder tijdens haar bevalling: “De schepping zucht” (Rom. 8,22) vanwege onze egoïstische en onhoudbare daden die haar schade toebrengen. Samen met onze zuster, Moeder Aarde, schreeuwen allerlei soorten wezens, inclusief mensen, het uit vanwege onze destructieve acties die een klimaatcrisis, verlies aan biodiversiteit en menselijk lijden en het lijden van de schepping veroorzaken. En toch leert de schepping ons dat er hoop aanwezig is in het wachten, in de verwachting op een betere toekomst (vgl. Rom. 8,20-21). Hopen betekent in Bijbelse context niet stilstaan, maar eerder huilen én actief streven naar nieuw leven te midden van de strijd. De schepping en wij allemaal zijn geroepen om de Schepper te aanbidden en samen te werken aan een toekomst van actieve hoop en actie. Alleen als we samenwerken met de schepping kunnen de eerste vruchten van hoop geboren worden. Net als bij de bevalling gaan we door een periode van intense pijn, maar er komt nieuw leven tevoorschijn.

Aanstaand pausbezoek België

Zoals in Roerkerknieuws 217 al aangekondigd zal paus Franciscus deze week België bezoeken. De paus bezoekt onder meer Brussel en Leuven. Aanleiding voor het pausbezoek bij onze burens is het 600-jarig bestaan van de Katholieke Universiteit Leuven. De paus komt donderdagavond 26 september aan op het militaire vliegveld Melsbroek. Daarna volgt een korte welkomstceremonie. Vrijdagochtend 27 september wordt de paus ontvangen door Koning Filip en door premier Alexander de Croo. 's Middags staat er een ontmoeting met mensen uit het maatschappelijk middenveld gepland. Tegen het einde van de middag gaat de paus naar Leuven, waar hij een academische zitting zal bijwonen om het 600-jarig jubileum van de universiteit te vieren. Daarna zal hij rond 17.45 uur de aanwezigen op de Grote Markt in Leuven begroeten. Zaterdagochtend is er in de basiliek van Koekelberg een ontmoeting met bisschoppen, priesters, diakens, religieuzen, seminaristen en anderen die in

de kerk werken. 's Middags praat de paus met studenten van de Franstalige universiteit in Louvain la Neuve. Tijdens zijn bezoek aan België zal de paus ook een ontmoeting hebben met slachtoffers van seksueel misbruik in een pastorale context. Zondag 29 september sluit de paus zijn bezoek aan België af met een grote eucharistieviering in het Koning Boudewijnstadion. Tijdens deze mis zal de paus de 17^e-eeuwse karmelietes Anna van Jezus zaligverklaren. Deze Spaanse religieuze stichtte een klooster Brussel, waar ze ook lange tijd woonde en in 1621 overleed. Bij de openluchtmis worden tegen de 40.000 mensen verwacht. Vanuit Nederland gaan er diverse groepen jongeren naar toe. Zij nemen dat weekeinde deel aan het jongerenfestival 'Hope Happening', dat door de Belgische kerk wordt georganiseerd. Ook vanuit Limburg neemt een groep jongeren hieraan deel. Bisschop Ron van den Hout zal zondag 29 september een van de concelebranten zijn tijdens de mis met de paus.

bezinningsmiddagen over iconen

In Linne worden twee bezinningsmiddagen van 14.00 tot 16.00 uur over iconen rond de Joodse Pelgrimsfeesten en over de Bruiloft van Kana, verzorgd door de bekende iconograaf Geert Hüsstege, sinds kort woonachtig in Linne. Daarna is de icoon 'Moeder Gods van de Hoop' te bewonderen met nog een zeventigtal andere iconen uit het leven van Christus; de Moeder Gods en het Nieuwe Testament. Iconen zijn speciale afbeeldingen die behoren tot de oosters-orthodoxe, de oriëntaals-orthodoxe en oosters-katholieke kerken en zijn onlosmakelijk verbonden met het kerkelijke en spirituele leven van deze kerken en hun gelovigen. Ze zijn geschilderd op houten panelen. Bij het schilderen dienen bepaalde regels in acht genomen te worden. Deze regels zijn vervat in de schildersboeken (de zg. canon) en hebben de bedoeling voor zuiverheid en uniformiteit te zorgen en niet af te wijken van de leerstellingen van de Kerk. Het schilderen van iconen is binnen de oosters-orthodoxe kerk een werk waarvoor Gods zegen gevraagd wordt; het gaat in de regel gepaard met gebed. Zo werd onlangs (op 14 september - het feest van Kruisverheffing) in het Duitse Hillenberg de goddelijke liturgie gevierd ter ere van (een kopie van) de beroemde icoon 'Axion Estin' (Maria Moeder van Barmhartigheid) in de Protatonkerk op de berg Athos (zie Roerkerknieuws 215). Vandaag, op zaterdag 21 september j.l. wordt in Linne (Atelier Molenweg 8) al de eerste gehouden; de tweede staat op zaterdag 26 oktober op het programma. Voor meer info: tel. 0475 – 26 11 62.

Br. Quintilian Borren OFM (1855-1927) - architect van St. Ludwig (deel V)

Het was Ulrich Willmes die in 1992 een onderzoek publiceerde naar *"die Bauten von Br. Quintilian Borren unter besonderer Berücksichtigung des Kollegs St. Ludwig in Vlodrop"*. In die studie vergelijkt hij St. Ludwig met andere belangrijke werken van Br. Quintilian, met name in Harreveld, in Mühlen, in Werl en in Bleijerheide om daarmee de vraag te beantwoorden *"nach dem Grad der künstlerischen Originalität und den Spezifika seines Stils"*. In dat onderzoek concludeert Willmes dat - als men de bouwwerken van Br. Quintilian niet alleen met elkaar maar ook met het college St. Ludwig vergelijkt - men het oordeel van tijdgenoten in grote lijnen bevestigd ziet, *"dat Br. Quintilian Borren vorrangig ein tüchtiger, fachlich versierter und gewissenhafter Baumeister und Ingenieur von soliden, ziemlich nüchternen, klar und schlicht konstruierter Zweckbauten war ... Die damit scheinbar gegebene Modernität seiner Werke wird allerdings dadurch konterkariert, daß er als vom Historismus beeinflusster Architekt auf die wenn auch sparsame Verwendung historischer und zeitgenössischer Stillformen zur Nobilitierung oder Sakralisierung der Gebäude oder wegen*

*der mit den jeweiligen Stillformen für ihn und seine Zeitgenossen verbundenen Anmutungsqualitäten oder zwecks besserer Anpassung der Bauten an die Umgebung nicht verzichtete. Die Zurückhaltung hinsichtlich der Benutzung architektonischer Schmuckformen ist dabei nicht als Anzeichen eines quasi embryonalen Funktionalismus zu verstehen, sondern ergibt sich nach den schriftlichen Quellen direkt aus dem franziskanischen Armutsgebot. Was die Auswahl der Stile anbelangt, so bediente sich Br. Quintilian nicht nur und insbesondere beim Kirchenbau neugotischer und neuromanischer, sondern auch neubarocker Formen sowie gelegentlich mancher Motive und Elemente des Jugendstils und der Industrie-architektur. Im übrigen kann man trotz der mehrfach zu beobachtenden Wiederkehr identischer, freilich nicht von Br. Quintilian selbst kreierter, sondern vielmehr auch von anderen Architekten häufig gebrauchter Architekturformen an verschiedenen Bauwerken und trotz der inzwischen mehrmals genannten generellen Charakteristika kaum von einem unverwechselbaren persönlichen Stil Br. Quintilians sprechen. Seine Leistungen als Ingenieur und Bauleiter sowie als pragmatischer und geschickter Rezipient historischer und zeitgenössischer Stile sind dagegen respektabel und unbestreitbar“ (Dieter Berg [red.]: ‚Bettelorden und Stadt‘ [Werl 1992]). Recentelijk zou o.a. deze waardering van het werk van Br. Quintilian in de strijd worden geworpen tot handhaving van ‘College St. Ludwig’ in Vlodrop op de monumentenlijst en daarmee tot behoud van dit toch wel bijzondere complex, zeker “wanneer wij letten op de zeer royale afmetingen (gevelwanden van ruim 100 m. lengte), het grondplan bestaande uit vier omsloten hoven, het samengaan van decoratieve bouwstijl voor de representatieve onderdelen met een zeer sobere, aan utilitaire architectuur – zoals fabrieken – ontleende trant voor de woon- en bedrijfsgebouwen en de geïsoleerde ligging, gericht op Duitsland, te midden van uitgestrekte landerijen in een belangrijk natuurgebied. Bovendien was het college vanuit (cultuur-)historisch oogpunt interessant als volledig selfsupporting gemeenschap en als vermaarde, door de Duitse regering erkende onderwijsinstelling”. Helaas heeft dit niet alles mogen helpen gezien de sloop van het machtige complex in 2015 door de Meru. Ook P. Meinold Meijer OFM kon het niet nalaten zijn bewondering voor het werk dat Br. Quintilian ruim honderd jaar geleden in Vlodrop tot stand heeft gebracht onder stoelen of banken te steken: “wenn (Br. Quintilian), wie zu vermuten ist, von Anfang bis Ende Planung und Durchführung dieses ungewöhnlichen Baues in der Hand hatte, dann war er ein Organisationsgenie über seine Architektenleistung hinaus ... der Gesamteindruck, den jeder Besucher bestätigt, ist Zugabe, ist unbeabsichtigte Zier rationalen Planend. Nehmen wir die vier Ecktürme, die von manchen kleinkarierten Geist als unziemliches Protzen bemäkelt werden. Sie sind nichts anderes als die notwendigen Wassertürme, zum Speichern des erbohrten Quelwassers. Der Mittelturm ergab sich als die zwingende Antwort auf diese Notwendigkeit. Er ist eigentlich kein Turm, sondern lediglich betontes Mittelstück zur Verbindung der beiden Gebäudeflügel ... Die Ecktürme nahmen auch die notwendigen Treppen auf“ (Nachruf auf St. Ludwig in Jahresbericht 1995 Johanneum Wadersloh). Zie met name voor de voetnoten: Jos. L’Ortye: *Br. Quintilian Borren OFM – bouwer van de (oude) Bleijerheidse rectoraatskerk* in ‘Kerkrade Onderweg’ deel XIX – uitgave Historische Kring Kerkrade (2015) blz.5-20.*

personalia

Op vrijdagmiddag 13 september j.l. was in de Berger basiliek de uitvaartdienst voor **Anna Hubertina (Annie) Manders-Meeuwissen (1925-2024)**. Geboren en getogen in Linne, in een gezin met vier kinderen aan de Hertestraat (vader runde er een eier- en aardappelhandel), trouwde te al op jonge leeftijd (1945) met Jac Manders (1922-1989) uit Leeuwen. Omdat zijn

vader al bij het spoor werkzaam was, was hij al gewend om vaak te verhuizen en zo kwam het dat ze eerst in Linne (bij Annie's ouders) inwoonden en waar ook dochter Marij werd geboren (1945), daarna in Susteren (Kavinkbosch) waar dochter Erna (1947) werd geboren en in Roermond (Kemp) waar zoon Jac (1955) werd geboren. Uiteindelijk verhuisde het gezin in 1970 naar St. Odiliënberg waar ze een woning aan de Bisschop Balderiklaan betrokken. Alles ging zijn gangetje, totdat op 24 februari 1975 het noodlot toesloeg en zoon Jac ten gevolge van een tragisch ongeval om het leven kwam; hij was pas 19. Dat trof Jac senior zozeer dat hij acuut stopte met werken; uiteindelijk werd hij om gezondheidsredenen afgekeurd. Het werd ook de aanleiding om kleiner te gaan wonen en zo verhuisden Annie en Jac naar de Fakkelpweg waar Jac in het najaar van 1989 toch nog onverwacht kwam te overlijden, 67 jaar oud. Niet lang daarna betrok Annie een aanleunwoning bij de Petrusberg: een appartementje in de 'Bergerhof'. Het viel niet mee de draad van het leven weer op te pakken. Eigenlijk was poetsen de enige hobby die ze had. Gelukkig zorgde kleindochter Angèl voor twee achterkleinkinderen die ook weer wat kleur in haar leven brachten. Een ongelukkige val was er de oorzaak van dat ze in de zomer van 2020 een plekje vond in de Bosscherhof, waar ze eigenlijk nooit echt haar draai heeft kunnen vinden. Zoals bij de tegenslagen in het verleden vond ze echter ook nu steun in haar geloof en vertrouwen in de voorspraak van Moeder Maria. Onlangs leidde een val waarbij ze een beenwond opliep die maar niet wilde genezen het einde van haar leven in. Zo verliet ze op maandag 9 september j.l. haar dierbaren die haar nu gaan missen, maar ging ze ons voor naar haar dierbaren die ze al moest missen. Na de uitvaartmis volgde in Roermond de crematie.

Op zondagmiddag 15 september j.l. werd in de St. Catharinakerk van Montfort **Elin op het Veld** gedoopt, zusje van Vince (2017) en Jule (2019).

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl